

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

918

Vragen van het lid **Futselaar** (SP) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht dat niet alle bijzonder hoogleraren voeding aan de Wageningen University & Research (WUR) transparant zijn over nevenwerkzaamheden* (ingezonden 5 november 2020).

Antwoord van Minister **Van Engelshoven** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 25 november 2020).

Vraag 1

Wat is uw reactie op de publicatie van Foodwatch die stelt dat Wageningse voedingswetenschappers regels overschrijden?¹

Antwoord 1

Ik heb kennisgenomen van de publicatie. Ik heb me ervan vergewist dat het bestuur van Wageningen University & Research (WUR) naar aanleiding van de publicatie dit nader heeft onderzocht en de nodige maatregelen heeft getroffen.

Vraag 2

Hoe beoordeelt u het gegeven dat bijna de helft van de bijzonder hoogleraren voeding van de WUR hun nevenwerkzaamheden niet allemaal openbaar toegankelijk maken op hun universiteitsprofielpagina?

Antwoord 2

WUR heeft mij ervan op de hoogte gesteld dat Foodwatch terecht constateert dat niet bij alle onderzochte bijzonder hoogleraren de nevenwerkzaamheden openbaar gemaakt zijn. Hier is inmiddels actie op ondernomen. WUR heeft alle bijzonder hoogleraren nogmaals benaderd en dringend verzocht de tekortkomingen rond nevenwerkzaamheden in het systeem op korte termijn aan te passen.

¹ Foodwatch, 5 november 2020, «Wageningse voedingswetenschappers overschrijden gedragscode», <https://www.foodwatch.org/nl/current-nieuws/2020/wageningse-voedingswetenschappers-overschrijden-gedragscode/>

Vraag 3

Bent u van mening dat hiermee de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit wordt overtreden en dat de onafhankelijkheid van de wetenschap hiermee in het gedrang is? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u hieraan doen?

Antwoord 3

De gedragscode is een vorm van zelfregulering van de sector. De verantwoordelijkheid voor de naleving van de Sectorregeling nevenwerkzaamheden en de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit ligt bij de instellingsbesturen. Als het instellingsbestuur vermoedt dat één of meer normen niet zijn nageleefd, heeft het bestuur de verantwoordelijkheid dat dit integer en eerlijk wordt onderzocht.

Vraag 4

Hoe kan het dat nog steeds nevenfuncties onvermeld blijven, terwijl in 2007 al de belofte werd gedaan om volledige openbaarheid te geven? Wat gaat u doen om ervoor te zorgen dat de afspraken rond nevenwerkzaamheden wordt nageleefd?

Antwoord 4

De afgelopen jaren hebben universiteiten flinke vooruitgang geboekt met de registratie van nevenwerkzaamheden. De VSNU meldt dat uit de meest recente inventarisatie (voorjaar 2019) blijkt dat van 97% van alle hoogleraren nevenwerkzaamheden online staan. In 2017 was dit 87%. Bij de bijzonder hoogleraren heeft 88% zijn of haar nevenwerkzaamheden in 2019 ingevuld, waar dit in 2017 nog 64% was. Universiteiten houden aandacht voor het registreren van nevenwerkzaamheden.

Vraag 5

Erkent u dat transparantie over nevenwerkzaamheden in het geval van bijzonder hoogleraren belangrijk is, aangezien hun leerstoel door een derde partij wordt gefinancierd? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 5

Transparantie over nevenwerkzaamheden van hoogleraren is in alle gevallen belangrijk. Bijzonder hoogleraren horen niet meer of minder transparant te zijn dan andere hoogleraren. Het ligt in de aard van de functie dat een bijzonder hoogleraar door een derde partij wordt gefinancierd. In dat opzicht mag wel van een bijzonder hoogleraar verwacht worden dat hij of zij zich op voorhand realiseert dat er sprake is van nevenwerkzaamheden of een financieringsrelatie die gemeld moet worden.

Vraag 6

Bent u bereid om met de Vereniging van Universiteiten (VSNU) in gesprek te gaan om de onderzoeksmethode voor inventarisatie en rapportage met betrekking tot de registratie van nevenwerkzaamheden te verduidelijken om volledige transparantie van wetenschappers te waarborgen?

Antwoord 6

Ik zie onvoldoende aanleiding, gezien de genomen maatregelen, om hierover nu met de VSNU in gesprek te gaan.

Vraag 7

Hoe gaat u ervoor zorgen dat op korte termijn alle nevenfuncties van hoogleraren volstrekt openbaar zijn? Bent u bereid sancties in te stellen indien instellingen medewerking weigeren?

Antwoord 7

Het is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de universiteiten, en van elk van de besturen, om zich ervan te vergewissen dat de Sectorregeling nevenwerkzaamheden en de Gedragscode wetenschappelijke integriteit worden nageleefd. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat instellingen zich daar niet voor inspannen.

Vraag 8

Hoe komt het dat de VSNU (veel) positievere cijfers rapporteert met betrekking tot de inventarisatie van nevenwerkzaamheden, en dat dit niet strookt met andere inventarisaties zoals door Foodwatch (2020) en de Groene Amsterdammer (2013 en 2014)?

Antwoord 8

De inventarisatie van Foodwatch betreft een specifiek onderzoeksgebied (voeding) binnen een specifieke universiteit (WUR) en is beperkt tot een inventarisatie van 24 bijzonder hoogleraren. Dat een dergelijke selectie andere percentages oplevert dan een landelijk beeld is niet vreemd. Daarnaast is het logisch dat er veel positievere cijfers door de VSNU worden gerapporteerd dan de inventarisatie van de Groene Amsterdammer uit 2013 en 2014 omdat er sindsdien een flinke vooruitgang is geboekt door de universiteiten met de registratie van nevenwerkzaamheden (zie ook mijn antwoord op vraag 4). De VSNU heeft mij verzekerd dat transparantie rondom het onderwerp nevenwerkzaamheden hoog op de agenda staat en onverminderd de aandacht houdt.